

FICTIE *Fascinerende verkenning van een curieuze binnenwereld*

Voor veel mensen geldt de buitenwereld als groot en boos, maar voor filmer, schrijver en dichter Alex van Warmerdam (1952) is de binnenwereld minstens zo gevaarlijk. In huis gebeuren de raarste dingen en als je dan ook nog in iemands hoofd kruipt, zou je wensen dat je terug was in het open veld. Alleen is het daar dan meestal te laat voor.

In 2006 debuteerde Van Warmerdam als dichter met de fascinerende bundel *Van alle kanten komen ze*. Nu is er een vervolg, het niet meer dan 25 gedichten tellende *Ik heb de wereld geschapen*. Op het omslag staat een sculptuur van Van Warmerdam, een primitieve godin opgebouwd uit houten planken en met haren van stroken papier.

Of is het geen godin? Is het een vrouw die 'taart op bed' brengt, een 'schippersvrouw/ snikkend als een kind' of misschien een van de 'Turkse meisjes/ die aan je hingen in de nacht/ maar bij het eerste licht/ moeders werden'.

Het zou allemaal kunnen, want Van Warmerdam laat zijn personages als acteurs meerdere rollen tegelijk spelen. Zo wordt de bundel geopend door de ik-figuur uit de titel, maar al snel blijkt dat er nog twee scheppers zijn. Een van hen is 'hij die zelden wordt genoemd'. Deze afzijdige figuur zegt zich te schamen voor alles wat bij de schepping niet gelukt is, 'maar met voldoening kijk ik terug/ op de driftaanval, het sluwe vosje/ en het opgestoken haar'.

In dit soort onverwachte combinaties is Van Warmerdam onnavolgbaar. Wat hebben die driftaanval, dat ongetwijfeld naar

de gelijknamige opera van Leos Janáček verwijzende sluwe vosje en het opgestoken haar met elkaar te maken?

Niets, ben je geneigd te denken, maar ook alles, want gedrieën bewonen zij die curieuze binnenwereld die Van Warmerdam in al zijn werk steeds verder verkent. De ingehouden emotie, het wrede sprookje en de sensualiteit in haar meest melancholische vorm.

Wat deze poëzie zo goed maakt, is dat zij aandacht vraagt voor datgene wat ons voortdurend ontglipt, druk als we zijn met de waan van de dag. Er gebeurt zoveel meer, alleen zien we het niet: 'Ik zal ongezien ter wereld komen/ per ongeluk/ een slak vertrappen/ en een vis/ naar lucht zien happen/ ik zal stiekem doodgaan/ als iedereen televisie kijkt'.

Peter Swanborn

Alex van Warmerdam

Ik heb de wereld geschapen

★★★★★

Nieuw Amsterdam;

56 pagina's; € 19,95.